

Ú V O D

Publikace obsahuje údaje o nákladech práce v České republice v letech 1994 až 2008 v třídění podle odvětví, krajů a velikosti vykazující jednotky (měřeno počtem zaměstnanců). Vykazujícími jednotkami byly ekonomické subjekty podnikatelské sféry zapsané do obchodního rejstříku a ekonomické subjekty nepodnikatelské sféry včetně části resortu Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra. To jsou údaje za aparáty ministerstev a útvary bez právní subjektivity, v nichž jsou zaměstnáni civilní zaměstnanci, vojáci z povolání a příslušníci Policie ČR (publikováno od roku 2000). Na rozdíl od předchozích let jsou ve výsledcích za rok 2008 navíc zahrnuty i údaje za fyzické osoby nezapsané do obchodního rejstříku zaměstnávající 10 a více zaměstnanců. Šetření zahrnovalo všechna odvětví národního hospodářství a všechny velikostní skupiny ekonomických subjektů. U jednotek s 1 až 249 zaměstnanci bylo šetření výběrové a u jednotek s 250 a více zaměstnanci bylo šetření plošné. Výsledky získané ze statistického souboru byly dopočteny na plný počet jednotek základního souboru z registru ekonomických subjektů ČSÚ v rámci odvětví a velikostní skupiny.

Z metodického hlediska se náklady práce člení na:

Přímé náklady

- *mzdy a platy* za vykonanou práci, včetně naturální mzdy započtené do výdělku;
- *náhrady mzdy* za neodpracovanou dobu, tj. náhrady za dovolenou, placené svátky, za překážky na straně zaměstnance i zaměstnavatele;

Nepřímé náklady

- *sociální požitky*, tj. příspěvky na stravování a bydlení, příspěvky do sociálních fondů a odborové organizaci, služební vozy sloužící také k soukromým účelům, výrobky firmy poskytované zaměstnancům se slevou ap.;
- *sociální náklady a výdaje*, tj. ze zákona povinné pojistné na nemocenské a důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (nezahrnují se částky odečtené ze mzdy zaměstnanců), náklady a výdaje na úhradu nadstandardních programů sociálního a penzijního pojištění, vyrovnání za dobu nemoci placené zaměstnavatelem, výdaje na pojistné programy v případě pracovních úrazů a nemocí z povolání, odstupné ap.;
- *personální náklady*, např. náklady na nábor zaměstnanců, výchovu učňů, na zvyšování kvalifikace a rekvalifikaci zaměstnanců, na pracovní oděvy a ostatní náklady zaměstnavatele, související s regenerací pracovní síly, s dopravou do zaměstnání a s péčí o předškolní děti zaměstnanců;
- *přijaté dotace*, související se zaměstnáváním lidí a *daně a sankce*, ukládané příslušnými orgány v souvislosti se zaměstnáváním lidí a s vyplácením mezd.

Úplné náklady práce jsou vyjádřeny v přepočtu na skutečně odpracovanou hodinu (včetně přesčasů) nebo na jednoho zaměstnance za měsíc, případně za rok. Pro účely výpočtu se v ČR používá průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený na plně zaměstnané podle délky pracovního úvazku v závislosti na stanovené týdenní pracovní době u zaměstnavatele.

Údaje za rok 2008 jsou tříděny podle nové Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE (národní verze mezinárodní klasifikace NACE, rev. 2), která je v platnosti od 1.1.2008. Pro účely srovnání s předchozími roky jsou kromě toho tříděny také podle dříve platné Odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ), a to podle převažující činnosti vykazujícího ekonomického subjektu. Územní třídění je provedeno podle kraje (klasifikace CZ – NUTS 3), v němž je sídlo vykazujícího subjektu (tzv. podniková metoda). V praxi to znamená, že i když má ekonomický subjekt nižší organizační složky (závody, provozovny apod.) dislokované v jiném kraji, je celý zařazen do kraje, v němž sídlí jeho ústředí. Toto hledisko je třeba vzít v úvahu při interpretaci a analýze územně tříděných údajů v této publikaci.

Výše průměrné měsíční mzdy za rok 2008 z tohoto zjišťování není totožná s průměrnou mzdou dříve uvedenou v publikacích ČSÚ, protože soubor ekonomických subjektů, zařazených do zjišťování ÚNP, se liší od ostatních statistických zjišťování o mzdách v rozsahu výběrového souboru a ve velikosti zpravodajských jednotek. Nejsou zde zahrnuty fyzické osoby nezapsané do obchodního rejstříku s 0 až 9 zaměstnanci.